

Remissammanställning: Regionbildning i Stockholms län

Kommunerna i Stockholms län har fått möjlighet att yttra sig över Stockholms läns landstings intention att skicka in en ansökan om att bilda region. Under perioden november 2015 till och med februari 2016 ställde landstinget i remiss till länets kommuner (LS 2015-0997) följande fråga; *Tillstyrker kommunen att Stockholms läns landsting ansöker hos regeringen om att den 1 januari 2018 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt Lagen om regionalt utvecklingsansvar för vissa län (SFS 2010:630) och därmed att det i Stockholms län, i likhet med flertalet andra län, bildas en region med direktvalt regionfullmäktige?*

Många kommuner var positiva även om några gjorde vissa förbehåll. Stockholms stad, den folkrikaste kommunen i länet, var negativ. Sammanfattningsvis visade remissvaren ett brett stöd från kommunerna att landstinget ska ansöka till regeringen om att bilda region. 19 kommuner tillstyrkte, 2 avstyrkte, 4 varken tillstyrkte eller avstyrkte och 1 kommun yttrade sig inte.

Skäl som lyfts fram för att landstinget ska bilda region och överta det regionala utvecklingsansvaret är bland annat att det är en nödvändig regional kraftsamling i Stockholmsregionen. Det ger en bättre samordning mellan infrastruktur och kollektivtrafik och en starkare regional aktör för infrastrukturens utveckling för tillväxt och utbyggnad av infrastruktur i regionen. Det demokratiska perspektivet lyfts fram. Ett organ direkt valt av medborgarna ökar legitimiteten och möjligheten att utkräva ansvar. Dessutom stärks det regionala utvecklingsarbetet om ansvaret för regionplaneringen och de regionala utvecklingsfrågorna sammanförs. Några framför att tidplanen med en regionbildning till 2018 är snäv.

Gemensamt för en stor del av yttrandena, oavsett slutsats, är att de framhåller vikten av att landstinget och kommunerna gemensamt utarbetar och fastställer samverkansformer. Kritik framförs att detta gemensamma arbete ännu inte gjorts. Sammantaget ger remissen tydliga besked om vikten av att landstinget vid en ansökan om regionbildning också måste fatta beslut om den fortsatta processen, där samverkan med kommunerna är en avgörande del. En gemensam faktor i remissyttrandena är att de flesta fokuserar på process och former för utveckling av samverkan och inte på sakfrågorna.

En nyckelfråga som lyfts av många kommuner är vad landstinget vill med regionbildningen. Landstinget behöver tydliggöra målbilden. En farhåga som återkommer i vissa yttranden är dock att regionen skulle vara mer fokuserad på hälso- och sjukvård och kollektivtrafik, än på den regionala utvecklingen.

Översikt av remissvaren

Kommun	Ställningstagande
Botkyrka kommun	Tillstyrker
Danderyds kommun	Avstyrker
Ekerö kommun	Varken tillstyrker eller avstyrker
Haninge kommun	Tillstyrker
Huddinge kommun	Tillstyrker
Järfälla kommun	Tillstyrker
Lidingö stad	Varken tillstyrker eller avstyrker
Nacka kommun	Tillstyrker
Norrtälje kommun	Tillstyrker
Nykvarns kommun	Tillstyrker
Nynäshamns kommun	Tillstyrker
Salems kommun	Tillstyrker
Sigtuna kommun	Tillstyrker
Sollentuna kommun	Tillstyrker
Solna stad	Tillstyrker
Stockholms stad	Avstyrker
Sundbybergs stad	Tillstyrker
Södertälje kommun	Tillstyrker
Tyresö kommun	Tillstyrker
Täby kommun	Varken tillstyrker eller avstyrker
Upplands-Bro kommun	Tillstyrker
Upplands Väsby kommun	Tillstyrker
Vallentuna kommun	Tillstyrker
Vaxholms stad	Tillstyrker
Värmdö kommun	Varken tillstyrker eller avstyrker
Österåkers kommun	Inkommer inte med något yttrande

Remissen skickades till kommunerna. Utöver dessa inkom länsstyrelsen och Kristdemokraterna i Stockholms län med svar. Länsstyrelsen avstyrker, Kristdemokraterna i Stockholms län tillstyrker. Kommunförbundet i Stockholms län beslutade att inte avge något yttrande.

Remissvaren i sammanfattningBotkyrka

Tillstyrker.

Bra regionala utvecklingsansvaret läggs på direktvalt organ. Viktigt samverkan sker med kommunerna och att hänsyn tas till enskilda kommuners förutsättningar. Förtroendet mellan kommunerna och landstinget behöver fördjupas genom konkret samverkan. En regionbildningsprocess bör inledas med gemensam dialog mellan landstinget och länets kommuner.

Danderyd

Avstyrker.

Anser det tveksamt att ett direktvalt organ på regional nivå stärks och uttalar sig för regionens räkning. Nya uppgifter till landstinget riskerar dra fokus från dess huvuduppgifter. Indelningskommitténs resultat bör inväntas.

Reservation L, KD

Ekerö

Vare sig tillstyrker eller avstyrker.

Ser risker om länsstyrelsens fokus enbart ligger på att skydda och bevara regionen, inte utveckla. Ifrågasätter landstingets oväld i för kommunerna viktiga processer, särskilt för mindre kommuner.

Förutsättningar och former för samverkan med kommunerna bör klargöras före beslut om ansökan att överföra utvecklingsansvaret.

Reservationer S, MP

Haninge

Tillstyrker.

Efterfrågar en tydlig målbild med regionbildningen. Samlat ansvar hos landstinget för regional planering och regional utveckling bör bidra till tydlighet, effektivitet och ett stärkt hållbarhetsperspektiv. Förtroendet mellan kommunerna och landstinget behöver dock utvecklas och vårdas genom konkret samverkan och ömsesidig respekt. Önskar en tidig samlad regional dialog mellan landstinget och kommunerna för att utarbeta och fastställa samverkansformer.

Huddinge

Tillstyrker.

Kan bidra till att hantera länets betydande utmaningar för bostadsbyggandet, trafiksituationen, miljön och den sociala hållbarheten.

Förtroendet mellan kommunerna och landstinget måste utvecklas och vårdas genom konkret samverkan och ömsesidig respekt. Kraftfullt regionalt utvecklingsarbete behövs och måste speglas i landstingets prioriteringar. Samverkan mellan kommunerna och den direktvalda regionen bör formaliseras. Ett inrättande av ett samverkansorgan som i Västra Götalandsregionen bör utredas.

Järfälla

Tillstyrker.

En tydligare ansvarsfördelning inom området torde kunna gynna regionens utveckling. Positiva till stärkt regional planering, t ex inom bostadsplaneringsområdet.

Lidingö

Vare sig tillstyrker eller avstyrker.

Det saknas svar på väsentliga frågor. Ser risk att starka majoritetsintressen i ett regionalt perspektiv ignorerar viktiga lokala intressen, som framförallt kan drabba mindre kommuner. En regionbildning bör utgå från effektivisering och lägre kostnader.

Samverkansförutsättningar, organisation och arbetsformer behöver utredas vidare och behandlas före beslut.

Reservationer C, MP, S, samt L

Ersättaryttrande V

Nacka

Tillstyrker.

Efterfrågar en vidare analys av vad övertagande av statliga uppgifter faktiskt betyder för Stockholmsregionen och pekar på att det lämpligen kan göras i den fortsatta processen.

Reservation M

Norrtälje

Tillstyrker.

Kommunen är positiv till att samla det regionala utvecklingsansvaret till landstinget och till utökad samverkan kring planering och utveckling av regionen.

Reservation M

Nykvarn

Tillstyrker.

Hoppas överföring av ansvaret för länsplanen ger bättre samordning mellan infrastruktur och kollektivtrafik och en starkare regional aktör för

infrastruktursatsningar för tillväxt och utbyggnad av infrastruktur i regionen. Saknar dock tydlig målbild för regionen och anser det oklart om landstinget tänker ta större ansvar för tillväxtfrågorna. Önskar en tidig samlad regional dialog mellan landstinget och kommunerna för att utarbeta och fastställa samverkansformer.

Nynäshamn

Tillstyrker.

För framgångsrikt tillväxtfrämjande arbete behövs strukturerad samverkan utifrån ett tydligt mandat. Viktigt med legitimitet att företräda regionen i överläggningar med staten och andra aktörer. Landstinget måste dock leva upp till sitt ansvar och sin syn på kommunernas betydelse.

Salem

Tillstyrker.

Bra regionala utvecklingsansvaret läggs på direktvalt organ. Viktigt samverkan sker med kommunerna och att hänsyn tas till enskilda kommuners förutsättningar. Avtal om regionalt utvecklingsarbete bör tas fram mellan regionen och kommunerna.

Sigtuna

Tillstyrker.

Samlat ansvar hos landstinget för regional planering och utveckling stärker en nödvändig gemensam regional kraftsamling i Stockholmsregionen. Det måste dock ske i en fortsatt process som avväger ett flertal strategiskt viktiga utgångspunkter sett ur ett kommunalt perspektiv. Önskar en tidig samlad regional dialog mellan landstinget och kommunerna för att utarbeta och fastställa samverkansformer.

Sollentuna

Tillstyrker.

Understryker att kommunen inte ska drabbas ekonomiskt samt att regionbildningen ska ske inom nuvarande länsgränser.

Protokollsanteckning M, L, KD

Solna

Tillstyrker.

Fördelar föra samman ansvaret för regionplaneringen och regionala utvecklingsansvaret. Värde i ett organ direkt valt av medborgarna, ökar legitimiteten och förmågan att utkräva ansvar. Enskilda kommuners möjlighet att agera som part i utvecklingsarbetet behöver renodlas och

förstärkas. Översyn av ansvarsfördelning mellan stat och landsting hade varit bra. Tidplanen för regionbildning känns snäv.

Stockholm

Avstyrker.

För- och nackdelar med att organisera de regionala utvecklingsfrågorna inom landstinget eller i kommunförbundsform bör analyseras närmare och bli föremål för gemensam politisk diskussion i landstinget och länets kommuner. Eventuella ändringar av regional samverkan tidigast 2023.

Reservation L, C, KD

Sundbyberg

Tillstyrker.

Anser att Gotland inte ska ingå i en regionbildning.

Södertälje

Tillstyrker.

En erkänd, stark och välfungerande regional företrädare behövs. Dock nödvändigt landstinget omprövar sin självbild, för att tydla ansvar för länstransportplanen. Gemensam process kommuner och landsting behövs under förberedelserna för regionbildning, om roller, ansvarsfördelning och målbild.

Tyresö

Tillstyrker.

Direktvalt organ bättre än statlig myndighet som ansvarig för regional utveckling. Det förutsätter dock förståelse för inomregionala skillnader, samverkan med kommunerna och att landstinget lever upp till sitt åtagande. En regionbildningsprocess bör inledas med en dialog mellan landsting och kommuner om samverkansformer.

Täby

Vare sig tillstyrker eller avstyrker.

Ser både för- och nackdelar. Fördel med samlad företrädare men ändring av utvecklingsansvaret ger knappast förbättring. Länsstyrelsen fungerar väl i aktuella avseenden. Tveksamhet till landstingets oväld gentemot kommunerna. Samordningen mellan olika statliga ansvarsområden får inte försämrats.

Särskilt uttalande C och KD

Särskilt uttalande S

Upplands-Bro

Tillstyrker.

Behövs fördjupat samråd om organisation, uppgifter, samverkan mellan region, länsstyrelse och kommuner samt med närliggande regioner.

Upplands Väsby

Tillstyrker.

Uppdelat och otydligt regionalt ansvar förstärker sedan lång tid på ett olyckligt sätt bristen på nödvändig gemensam kraftsamling i Stockholmsregionen. Nödvändigt om landstinget ska ta det regionala utvecklingsansvaret att det som regionen kommer överens om i den kommande RUFS 2050 också gäller för landstingets egna delar.

Betonar vikten av en fortsatt dialog med kommunerna. Understryker att vare sig kommunerna eller medborgarna i länet får påverkas negativt ekonomiskt av regionbildningen. Kritiska till att Gotland skulle ingå i regionen.

Vallentuna

Tillstyrker.

En mer samlad förhandlingspart gentemot staten är positivt. Förändringen ger större möjligheter påverka genom demokratiska kanaler. Samordningen av olika statliga organ av betydelse för den regionala utvecklingen får dock inte försämrats. Viktigt att en eventuell regionbildning också ger den utökade samverkan med kommunerna som landstinget ser behov av.

Vaxholm

Tillstyrker.

Samlat ansvar hos landstinget bidrar till tydlighet och ett stärkt hållbarhetsperspektiv, kan öka effektiviteten och bidra till att Sverige får en mer enhetlig regional organisation. Dock av yttersta vikt att kommunernas roll som samverkansaktör i det regionala utvecklingsarbetet tryggas. Lyfter behov av översyn av ansvarsfördelning mellan landsting och kommuner. Önskar en tidig samlad regional dialog mellan landstinget och kommunerna för att utarbeta och fastställa samverkansformer.

Värmdö

Vare sig tillstyrker eller avstyrker.

Utredningar behövs om samverkan, ansvarsfördelning, relationen till andra organ, kostnader samt kommunikation. Ser risk att starka regionala majoritetsintressen ignorerar lokala intressen. Föreslår namnet Region Stockholms län. Önskar förnyad remiss efter föreslagna utredningar.

Reservation S, MP

Ersättaryttrande V

Österåker

Avstår från att yttra sig.